

SCENARIUSZE LEKCJI

z PODSTAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

SCENARIUSZ LEKCJI

Dział: Rynkowy mechanizm funkcjonowania gospodarki

Temat lekcji:

Elementy mechanizmu rynkowego

Cele lekcji:

- Sfera poznawcza:
  - a. wiadomości (cele ogólne)
    - poznanie podstawowych elementów mechanizmu rynkowego: popytu, podaży, ceny;
    - poznanie funkcji ceny;
    - poznanie ustaw dotyczących działalności gospodarczej;
    - doskonalenie umiejętności porządkowania wiedzy poprzez różne sposoby prowadzenia notatek.
  - b. umiejętności (cele operacyjne)
    - uczeń umie: - podać jakie są elementy mechanizmu rynkowego;
    - scharakteryzować elementy mechanizmu rynkowego;
    - omówić funkcje ceny;
    - wyznaczyć punkt równowagi rynkowej;
    - wymienić „ustawy o działalności gospodarczej”
    - podać na czym opiera się funkcjonowanie gospodarki rynkowej.

- Sfera emocjonalna (cele wychowawcze)
  - kształtowanie aktywnych postaw w przekazywaniu wiedzy;
  - rozwijanie komunikacji i współpracy w grupie;
  - kształcenie sprawności umysłowej;
  - poszanowanie przepisów prawa, regulujących działalność gospodarczą.

Metody pracy:

- pogadanka;
- praca w grupach;
- analiza wykresów

Środki dydaktyczne:

- podręcznik *Przedsiębiorczość* Wyd. Szkolne PWN
B. Stańda, B. Wierzbowska;
- film ABC ekonomii;
- plansze prezentujące elementy mechanizmu rynkowego oraz funkcji ceny;

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie: przypomnienie wiadomości dot. rynku (np. funkcji, rodzajów, struktur).
2. Emisja filmu ABC ekonomii - wprowadzenie w tematykę lekcji.
3. Podanie elementów mechanizmu rynkowego (przez uczniów po emisji filmu)
  - a. popyt
  - b. podaż
  - c. cena.
4. Scharakteryzowanie funkcji ceny (przez uczniów podczas pracy w grupach)
(klasa podzielona na 4 grupy i każda z grup charakteryzuje jedną funkcję)
  - informacyjna
  - motywacyjna
  - równowagi rynkowej
  - dochodowa.
5. Ustalenie (na podstawie wykresów) ceny równowagi rynkowej - przez uczniów.
6. Ustawy dot. działalności gospodarczej:
  - a. Ustawa o działalności gospodarczej z 23 grudnia 1988 r.
  - b. Prawo o działalności gospodarczej z 19 listopada 1999 r.
  - c. Krajowy Rejestr Sądowy z 20 sierpnia 1997 r.
  - d. Kodeks spółek handlowych.
7. Filary funkcjonowanie gospodarki rynkowej:
  - a. wolność i swoboda w podejmowaniu działalności gospodarczej;
  - b. konkurencja między podmiotami gospodarczymi;
  - c. prywatna forma własności

8. Ewaluacja - pytania kontrolne:
- jakie są elementy mechanizmu rynkowego?
  - jakie funkcje pełni cena?
  - na czym oparta jest gospodarka rynkowa?

SCENARIUSZ LEKCJI

DZIAŁ: Rynkowy mechanizm funkcjonowania gospodarki

Temat lekcji: Banki i usługi bankowe.

Cele lekcji:

- Sfera poznawcza:
  - a. wiadomości (cele ogólne)
    - poznanie definicji banku;
    - poznanie funkcji banku centralnego;
    - podanie, jakie banki komercyjne działają w Polsce;
    - poznanie kryteriów wyboru banku;
    - podanie usług bankowych;
    - wyjaśnienie pojęcia *banki wirtualne*.
  - b. umiejętności (cele operacyjne)
    - uczeń potrafi: - podać definicję banku;
    - scharakteryzować funkcje banku centralnego;
    - wymienić jakie banki komercyjne działają w Polsce;
    - podać kryteria wyboru banku dokonywane przez osoby fizyczne i przedsiębiorstwa;
    - podać jakie usługi bankowe realizują banki;
    - wyjaśnić co to są banki wirtualne

- Sfera emocjonalna (cele wychowawcze):
  - kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy ekonomicznej;
  - rozwijanie umiejętności komunikowania się;
  - kształcenie logicznego myślenia;

Metody pracy:

- dyskusja;
- pogadanka;
- burza mózgów.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik *Przedsiębiorczość* Wyd. Szkolne PWN
B. Stańda, B. Wierzbowska;
- czasopisma np. Profit, Prawo gospodarcze
artykuły dot. banków, działalności banków;
- foliogramy;
- komputer

Przebieg lekcji:

1. Co rozumiemy pod pojęciem banku? (uczniowie podają swoje pojęcia, zapisują je na tablicy)
2. Co to jest bank centralny i jakie pełni funkcje?
  - a. (uczniowie powinni podać, że bankiem centralnym w Polsce jest NBP)
  - b. funkcje banku centralnego:
    - świadczy usługi bankowe instytucjom finansowym;
    - pełni funkcję banku państwa;
    - nadzoruje banki komercyjne;
    - kontroluje podaż pieniądza i kredytu w gospodarce.
3. Jakie banki komercyjne działają w Polsce? (uczniowie podają swoje propozycje).
4. Jakimi kryteriami należy kierować się przy wyborze banku? (uczniowie podają swoje propozycje)

np. – pozycje banku w rankingu banków;

  - wachlarz oferowanych produktów bankowych;
  - sieć oddziałów banku oraz sieć bankomatów;
  - zaufanie klienta do wypłacalności banku;
  - jakość obsługi i kompetencje pracowników;
  - stopy oprocentowania lokat;
  - godziny otwarcia banku.
5. Jakie usługi bankowe świadczą banki funkcjonujące w Polsce? (podają uczniowie) np. – przyjmowanie wkładów;
  - prowadzenie rozliczeń;
  - udzielanie kredytów i pożyczek;
  - wymiana walut;
  - obrót papierami wartościowymi;
  - karty płatnicze.

6. Co to są banki wirtualne? (podają uczniowie)

7. Ewaluacja – pytania kontrolne:

- co to jest bank?
- jakie funkcje pełni bank centralny?
- jakie są najważniejsze banki komercyjne w Polsce?
- jakie usługi bankowe świadczą banki?

8. Zadanie domowe: Czy banki wirtualne to banki przyszłości?

(pytanie do dyskusji)

Przedstaw w formie notatki – jaka jest procedura otwarcia rachunku bankowego.

Uwagi: Zaproszenie na lekcję pracownika banku np. BZ WBK, PKO S.A..

SCENARIUSZ LEKCJI

DZIAŁ: Rynkowy mechanizm funkcjonowania gospodarki.

Temat lekcji: Pieniądz i jego rola.

Cele lekcji:

- Sfera poznawcza:

a. wiadomości (cele ogólne)

- wyjaśnienie pojęcia pieniądza;
- poznanie funkcji pieniądza;
- podanie form pieniądza;
- wyjaśnienie pojęcia czeku.

b. umiejętności (cele operacyjne)

uczeń umie: - wyjaśnić pojęcie pieniądza;

- wymienić funkcje jakie pełni pieniądz;

uczeń potrafi: - scharakteryzować funkcje pieniądza;

- wymienić formy pieniądza
- wyjaśnić co to jest czek i kto bierze udział w obrocie czekowym;
- sklasyfikować czeki.

- Sfera emocjonalna (cele wychowawcze):
  - kształcenie logicznego myślenia;
  - kształcenie form wypowiedzi;
  - doskonalenie umiejętności poprawnego wnioskowania

Metody pracy:

- burza mózgów;
- dyskusja;
- pogadanka

Materiały:

- foliogramy, plansze;
- czasopisma – artykuły dot. tematu;
- podręcznik *Przedsiębiorczość* Wyd. Szkolne PWN

Przebieg lekcji:

1. Co rozumiemy pod pojęciem pieniądza?
(uczniowie podają swoje propozycje).
2. Jakie funkcje pełni pieniądz w życiu gospodarczym?
(podają uczniowie) - miernik wartości;
  - środek wymiany;
  - środek akumulacji.
3. Formy pieniądza we współczesnej gospodarce.
(podają uczniowie)
  - pieniądz gotówkowy (realny)
  - pieniądz bezgotówkowy (pieniądz bankowy)
  - czeki.
4. Wyjaśnienie pojęcia czeku.
  - a. pochodzenie słowa czek (od angielskiego słowa check – sprawdzić, kontrolować);
  - b. dokument wystawiony w określonej prawem formie, zawierający skierowane do banku polecenie wypłacenia oznaczonej kwoty pieniężnej ze środków znajdujących się w banku na koncie wystawcy czeku.
5. Rodzaje czeków:
  - a. w zależności od sposobu określenia osoby remitenta:
    - czeki imienne
    - czeki na okaziciela;
  - b. ze względu na formę obiegu czekowego:
    - czeki zwykłe (kasowe)
    - czeki rozrachunkowe.

6. Kto bierze udział w obrocie czekowym? (podają uczniowie)
  - wystawca czeku
  - remitent – wierzyciel czekowy
  - trasat – bank.
7. Czy pieniądz bezgotówkowy to przyszłość?

SCENARIUSZ LEKCJI

DZIAŁ: Rynkowy mechanizm funkcjonowania gospodarki

Temat lekcji: Giełdy w gospodarce rynkowej.

Cele lekcji

- Sfera poznawcza:
  - a. wiadomości (cele ogólne)
    - poznanie pojęcia rynku kapitałowego;
    - dokonanie podziału rynku kapitałowego;
    - poznanie systemów notowań na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie;
    - wyjaśnienie co oznaczają indeksy giełdowe WIG, WIG 20, WIRR, NIF;
    - poznanie form zorganizowania rynku;
    - dokonanie podziału podstawowych papierów wartościowych;
    - wyjaśnienie pojęcia akcji, wartości akcji, akcjonariusza;
    - wyjaśnienie pojęcia obligacji;
    - poznanie pojęcia weksla i jego funkcji;
    - wyjaśnienie pojęcia rynek wtórny i pierwotny
  - b. umiejętności (cele operacyjne)
uczeń potrafi:
    - podać co to jest rynek kapitałowy;
    - podać co to są papiery wartościowe;
    - podać co to są akcje, obligacje, weksel;
    - dokonać podziału rynku kapitałowego;
    - scharakteryzować systemy notowań na GPW w Warszawie;
    - wyjaśnić indeksy giełdowe WIG, WIG 20, WIRR, NIF;
    - podać formy zorganizowania rynku;
    - wymienić podstawowe papiery wartościowe;
    - dokonać podziału akcji;

- uczeń potrafi: - wyjaśnić pojęcie wartości akcji;
- scharakteryzować obligacje;
- podać typy weksli i wyjaśnić jego funkcje;
- wyjaśnić co to jest rynek pierwotny i wtórny;
- wyjaśnić kto to jest inwestor.

- Sfera emocjonalna (cele wychowawcze)
  - wyrabianie umiejętności korzystania z czasopism gospodarczych;
  - doskonalenie umiejętności poprawnego uogólniania i porównywania

Metody nauczania:

- eksponujące - film o funkcjonowaniu giełdy;
- aktywizujące - dyskusja;
- pogadanka

Materiały:

- film o funkcjonowaniu giełdy;
- czasopisma o gospodarce
- prasa codzienna - informacje giełdowe;
- foliogramy lub plansze;
- podręcznik *Przedsiębiorczość* Wyd. Szkolne PWN;

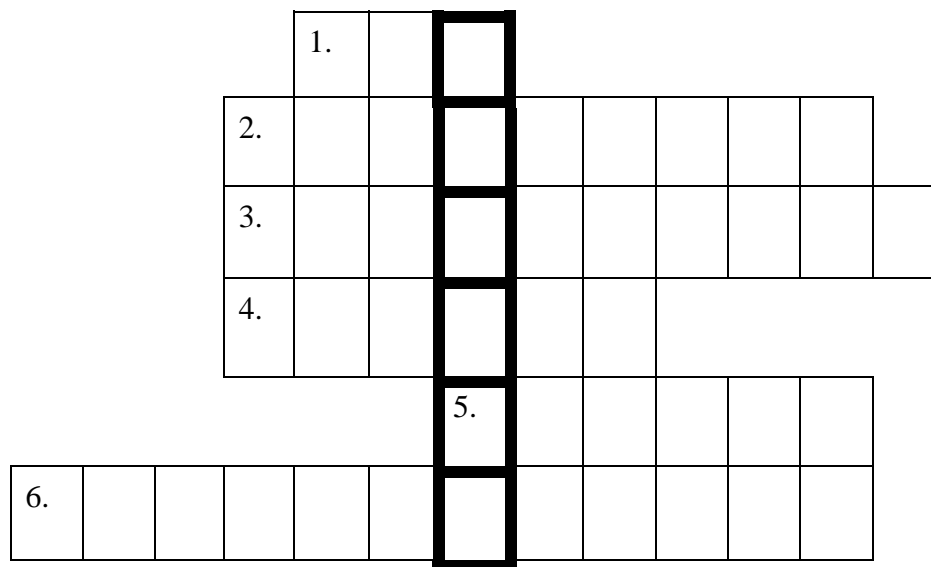
Przebieg lekcji:

1. Rynek kapitałowy jako rynek papierów wartościowych i rynek kredytowy.
2. Rodzaje rynku kapitałowego:
  - a. rynek formalny
  - b. rynki nieformalne.
3. Systemy notowań na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie
  - a. system notowań jednolitych
  - b. system notowań ciągłych.
4. Co oznaczają indeksy giełdowe: WIG, WIG 20, WIRR, NIF, (podają uczniowie).
5. Jakie są formy zorganizowania rynku? (uczniowie podają swoje propozycje)
  - a. giełda papierów wartościowych;
  - b. giełda towarowa;
  - c. aukcja;
  - d. przetarg;

- e. targi;
  - f. wystawy gospodarcze.
7. Co zaliczamy do podstawowych papierów wartościowych?
- a. akcje
  - b. obligacje
  - c. weksle.
8. Akcje jako papiery wartościowe, stwierdzające uczestnictwo właściciela w kapitale spółki akcyjnej.
- a. podział akcji ze względu na formę pokrycia wartości
    - akcje gotówkowe
    - aporty
  - b. podział akcji ze względu na uprawnienia akcjonariuszy
    - zwykłe
    - uprzywilejowane
9. Wartość akcji: - wartość nominalna
- cena emisyjna
  - cena rynkowa.
10. Pojęcie obligacji jako papierów wartościowych, w których wystawca potwierdza zaciągnięcie określonej kwoty pożyczki i zobowiązuje się do jej zwrotu właścicielowi w ustalonym z góry terminie wraz z odsetkami liczonymi od nominalnej kwoty pożyczki.
11. Pojęcie weksła (wechsel – zamiana, wymiana).
- a. typy weksli: - trasowany
    - własny
  - b. funkcje weksla: - kredytowa
    - obiegowa
    - gwarancyjna.
12. Na czym polega rynek pierwotny i wtórny? (w miarę możliwości podają uczniowie)
- a. rynek pierwotny - powstaje przy sprzedaży nowo emitowanych papierów wartościowych pierwotnym nabywcom;
  - b. rynek wtórny - obejmuje transakcje papierami wartościowymi będącymi już w obrocie.
13. Kto to jest inwestor?
- a. posiadacz kapitału, który decyduje się na lokowanie go w określone papiery wartościowe w celu uzyskania korzyści;
  - b. inwestor bierny a inwestor czynny.
14. Ewaluacja. Rozwiązanie krzyżówki i odgadnięcie hasła.

- Znaczenie wyrazów:
- 1. jeden z indeksów giełdowych
  - 2. sposób na pomnożenie pieniędzy
  - 3. papier wartościowy
  - 4. rodzaj przedsiębiorstwa
  - 5. obce walut
  - 6. właściciel akcji

Scenariusze lekcji opracowała mgr Dorota Seidel -
nauczyciel I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława
Chrobrego w Gnieźnie.